

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การศึกษาหลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระเทพวรมุนี (วิบูลย์ กลยาโณ)
ผู้วิจัย	: พระครูสังฆรักษ์พงศ์พิสิษฐ์ กิตติธโร (แก้วกลั่น)
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: พระครูโสภณธรรมมาภิรมณ์ (ผอยจันทร์), ดร., ป.ธ.๔, พธ.บ., M.A., Ph.D. : พระมหาสมพาน ชาคโร (ศรีวิลาศ), ดร., ป.ธ.๔, ศน.บ., ศน.ม., Ph.D.
วันสำเร็จการศึกษา	: ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาหลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระเทพวรมุนี (วิบูลย์ กลยาโณ)” มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาหลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า, ๒) เพื่อศึกษาหลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระเทพวรมุนี (วิบูลย์ กลยาโณ), ๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระเทพวรมุนี (วิบูลย์ กลยาโณ)

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า หลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า คือ หลักการและวิธีการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธเจ้า ได้แก่ การมีจุดมุ่งหมายในการสอน มีหลักการสอน มีลีลาในการสอน รูปแบบการสอน ตลอดจนวิธีการสอนแบบต่างๆ เช่น การสนทนาธรรม เป็นต้น การสอนของพระพุทธเจ้าในแต่ละครั้ง จะมีคุณลักษณะซึ่งเรียกได้ว่า เป็นลีลาการสอน ๔ รูปแบบ คือ สันติสนทนา สมาทปนา สัมปหังสนา และ สมุตเตชนา วิธีการสอนเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้ง ๔ ประการ พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้เพื่อปลดปล่อยความเขลาหรือความมืดมัว เพื่อปลดปล่อยความประมาท เพื่อปลดปล่อยความเกียจคร้าน และเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติ การเผยแผ่ธรรมในแต่ละครั้ง ต้องประกอบไปด้วยวิธีการทั้ง ๔ ประการ ดังกล่าวมานี้ คือ ชี้ให้ชัด ชวนให้ปฏิบัติ ระวังให้กลัวกลัว ปลูกให้รำเริง หรือ แจ่มแจ้ง จูงใจ แก้วกล้า รำเริง เป็นต้น

หลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระเทพวรมุนี (วิบูลย์ กลยาโณ) คือ รูปแบบการนำเสนอของท่านจะเน้นเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เป็นเรื่องง่าย ๆ ใกล้ตัว ตามสถานการณ์ปัจจุบัน เศรษฐกิจ การเมือง สังคม โดยการนำเสนอในแต่ละครั้งท่านจะมีการเลือกรูปแบบและวิธีการให้เหมาะสมทั้งต่อตนเอง และต่อผู้รับฟัง คือ เลือกรูปแบบที่ตนถนัด และให้มีความเหมาะสมกับผู้ฟัง เพื่อให้การเผยแผ่มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ชวนให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามที่จะฟังเป็นอย่างดี และสามารถนำธรรมะที่ได้รับไปปฏิบัติให้เกิดผลจริงในชีวิตประจำวัน นำไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง และสังคมส่วนรวม โดยรูปแบบและวิธีการเผยแผ่ธรรมะของท่านจะยึดถือแบบอย่างตามแนวทางการเผยแผ่ของพระพุทธเจ้าและพระสาวก โดยท่านนำเอาวิธีการเหล่านี้ มาประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่ธรรมะให้เหมาะสมกับสภาพสังคม จนได้สมญานามจากหมู่สงฆ์ภาคอีสานว่า “ปราชญ์แห่งอีสานใต้”

ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระเทพวรมนี (วิบูลย์ กลยาโณ) คือ วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ท่านประสบความสำเร็จในการทำงานและเกิดประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา สิ่งที่เป็นเครื่องพิสูจน์ยืนยันได้นั้น คือ การศึกษาถึงผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เกิดจากความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และวิธีการทำงานด้านต่างๆ เช่น ด้านจริยศาสตร์ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการศึกษา เป็นต้น หลักพุทธธรรมที่ท่านนำมาใช้ในการบริหาร ในฐานะที่ท่านดำรงตำแหน่งทางการบริหารคณะสงฆ์ด้วยว่า ท่านได้นำหลักธรรม คือ พรหมวิหาร ๔ ประยุกต์ใช้และประสบผลสำเร็จและได้ผลสัมฤทธิ์ของพุทธบริษัท ที่ได้ฟังพุทธธรรมของพระเทพวรมนี (วิบูลย์ กลยาโณ) ว่า สามารถนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์และปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้มากเป็นอย่างดี